

2. slovenský knihovnický kongres

2. slovenský knihovnický kongres "Knihovny pro 21. století" se uskutečnil ve dnech 22. a 23. listopadu 1999 v Košicích. Na jednání kongresu navázaly dne 23. listopadu jednání valného shromáždění Slovenské asociace knihoven a 24. listopadu mimořádné valné shromáždění Spolku slovenských knihovníků.

Úvodní téma kongresu bylo věnováno přípravě strategie slovenského knihovnictví na léta 2000- 2005. Základní teze formuloval D. Katuščák ve svém příspěvku "Strategie knihovnictví a knihoven ve Slovenské republice". Na tento základní programový materiál navázala série příspěvků, které charakterizovaly situaci jednotlivých oblastí slovenského knihovnictví.

E. Velasová ve svém příspěvku shrnula výsledky krajských knihovnických konferencí, které probíhaly v jednotlivých krajích v období let 1998-1999 a měly za úkol analyzovat situaci různých typů knihoven v regionech. Referát "Integrace slovenských knihoven do mezinárodních knihovnických struktur" autorů I. Prokopa a A. Androviče upozornil na řadu mezinárodních aspektů, se kterými se bude muset slovenské knihovnictví v nejbližší době vyrovnat v oblasti standardizace a vzdělávání. Klíčové jsou aktivity EU, zemí G7, IFLA a dalších organizací. O. Cvik a J. Ilavská ve svém příspěvku "Internet a slovenské knihovny" shrnuli situaci napojování knihoven v SR na internet a věnovali pozornost technickým aspektům tohoto procesu. Referát Š. Kimličky "Informační zabezpečení vědy a výzkumu na Slovensku" charakterizoval nové možnosti knihoven v digitálním prostředí při zajišťování informačních potřeb pracovníků výzkumu a vývoje. Druhá část příspěvku přinesla výsledky průzkumu, který byl uskutečněn v 38 akademických knihovnách v SR. E. Sakálová v referátu "Informační výchova dětí a mládeže" charakterizovala vývoj pojetí a organizace informační výchovy dětí a mládeže v posledních 30 letech. Autorka zdůraznila probíhající zásadní změny v této oblasti, ke kterým dochází v posledním období v souvislosti s nástupem informačních technologií a celkovými změnami vzdělávacího procesu. Spíše teoretický charakter měl příspěvek J. Steinerové "Lidský činitel v knihovnicko-informační činnosti". V. Šimkovič charakterizoval současný stav a problémy výstavby knihoven na Slovensku a zdůraznil, že prostorová situace slovenských knihoven se neustále zhoršuje.

V následujícím období budou práce na strategii slovenského knihovnictví dále pokračovat tak, aby byl dokument v krátké době dokončen a stal se východiskem pro další aktivity slovenských knihoven v nejbližších letech.

Druhý tematický okruh kongresu byl věnován aktuálním otázkám přípravy nové knihovnické legislativy. D. Katuščák uvedl podrobně doporučení Rady Evropy pro

knihovnickou legislativu, které připravuje příslušný Výbor pro kulturu. Na tento obecný úvod navazovala podrobná informace o stavu příprav a obsahu návrhu zákona o knihovnách a o ochraně historického fondu. Zákon byl po několikaleté přípravě předložen vládě. V návazném bloku přednášek byla věnována pozornost prováděcím předpisům, které budou na nový knihovnický zákon navazovat. Jedná se o tyto předpisy:

- Vyhláška o Slovenské národní bibliografii a národní bibliografické registraci
- Vyhláška o budování národního bibliografického systému a koordinaci bibliografické činnosti v SR
- Vyhláška o souborném katalogu knihoven v SR
- Vyhláška o historických knihovních fondech
- Vyhláška o meziknihovních službách
- Vyhláška o dalším vzdělávání pracovníků knihoven
- Směrnice o správě knihovních fondů

V souvislosti s přípravou nového knihovnického zákona se rozvinula tradiční urputná debata nad neuralgickým bodem slovenského knihovnictví, jakým je v posledních letech postavení Slovenské národní knihovny v rámci Matice slovenské. Přijatý zákon o Matici slovenské totiž výrazně omezil vliv státu na tuto instituci, která je ve své podstatě spolkovým majetkem. V této souvislosti vznikla v SR velmi kuriózní situace, kdy Slovenská národní knihovna není zřizována státem a její financování probíhá zprostředkovaně přes spolkové orgány Matice slovenské. Za této situace stát nemá možnost přímo ovlivňovat činnost národní knihovny. Nynější návrh knihovnického zákona řeší tuto situace vyčleněním

Slovenské národní knihovny z Matice slovenské. Tento návrh, který je opozicí vnímán jako útok proti existenci Matice slovenské, se stal na Slovensku předmětem vleklého politického boje. Paradoxem tohoto jevu je skutečnost, že současná slovenská vláda má mimořádný zájem na přijetí knihovnického zákona, což v budoucnu může příznivě ovlivnit rozvoj slovenského knihovnictví.

Na jednání 2. slovenského knihovnického kongresu navázaly valné hromady Asociace knihoven a Spolku slovenských knihovníků. Hlavním tématem valné hromady Spolku slovenských knihovníků byla volba nového předsedy a orgánů Spolku. Novou předsedkyní Spolku byla v tajném hlasování zvolena Silvia Stasselová, vedoucí Studijního informačního střediska Stavební fakulty STU v Bratislavě. Ing. Stasselová je známa i mezi českými knihovníky především tím, že měla na starosti organizaci pravidelných konferencí INFOS v letech 1997-1999.

Druhý slovenský knihovnický kongres byl mimořádně zajímavou sondou do současného slovenského knihovnictví a stal se platformou pro aktivní odborné diskuse. Kongres byl také významnou společenskou událostí. Jeho jednání pozdravil dopisem prezident SR Rudolf Šuster. Pouze nemoc zabránila ministru kultury Milanu Kňažkovi v přímé účasti na kongresu. Veškeré přednesené referáty a další příspěvky včetně usnesení jsou k dispozici ve sborníku, které vyšel krátce po skončení kongresu pod názvem "Knížnice pre 21. storočie. 2. slovenský knihovnický kongres 1999" jako č. 2/99 Bulletinu Spolku slovenských knihovníků (ISBN 80-85165-79-1).

Vít Richter
Národní knihovna ČR

